

Omgevingsvisie Zutphen

Gemeenteraad Zutphen

24 augustus 2023

➔ Strategische visie voor de lange termijn

➔ Hele fysieke leefomgeving van de gemeente

Wat voor gemeente wil Zutphen zijn in 2040?

Proces

Proces

Fase 1
Analyse

Basis onder omgevingsvisie

Fase 2
Scenario's

Richting geven aan de toekomst

Fase 3
Omgevingsvisie

Toewerken naar een omgevingsvisie

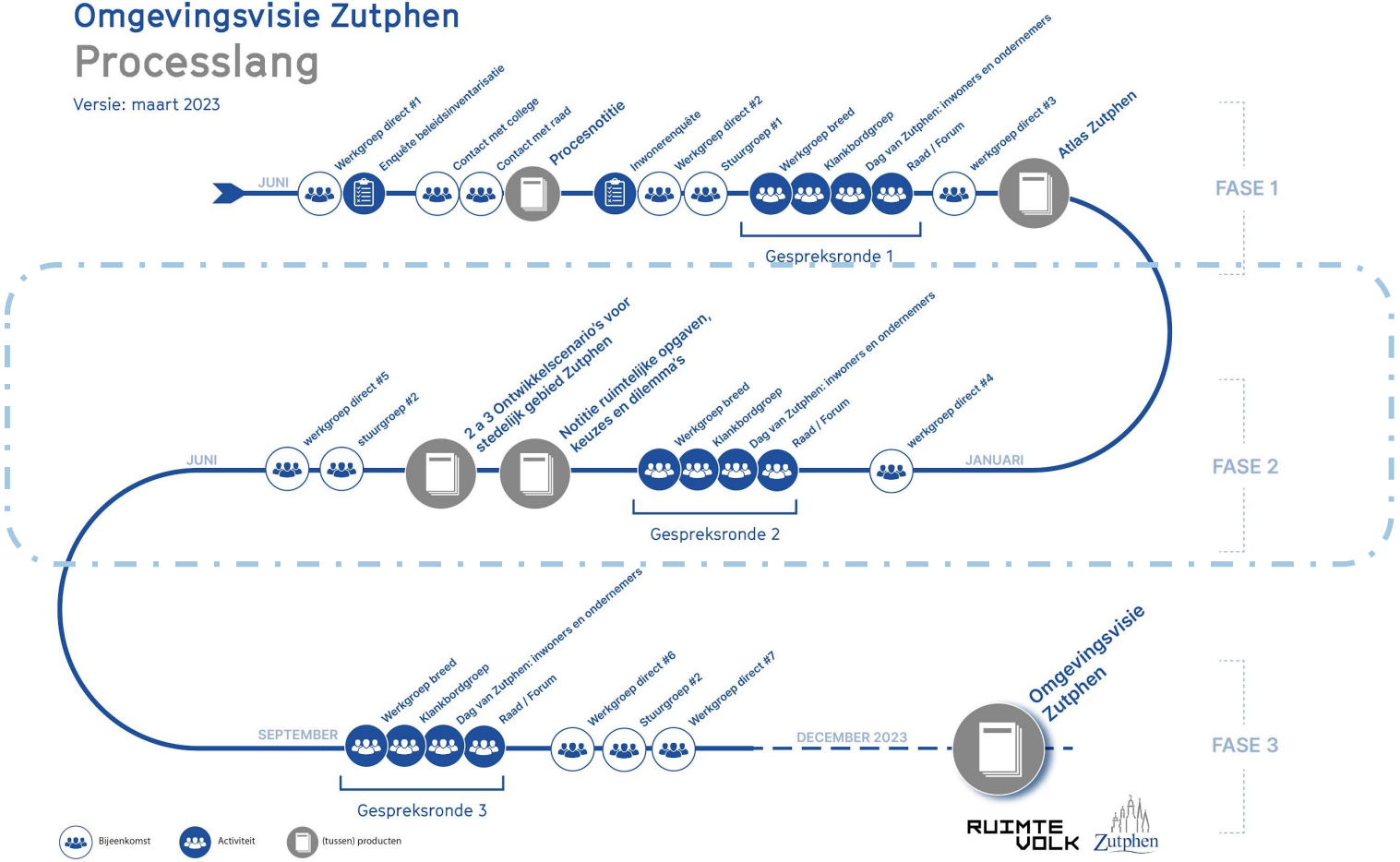
Vaststellen omgevingsvisie

Besluitvorming

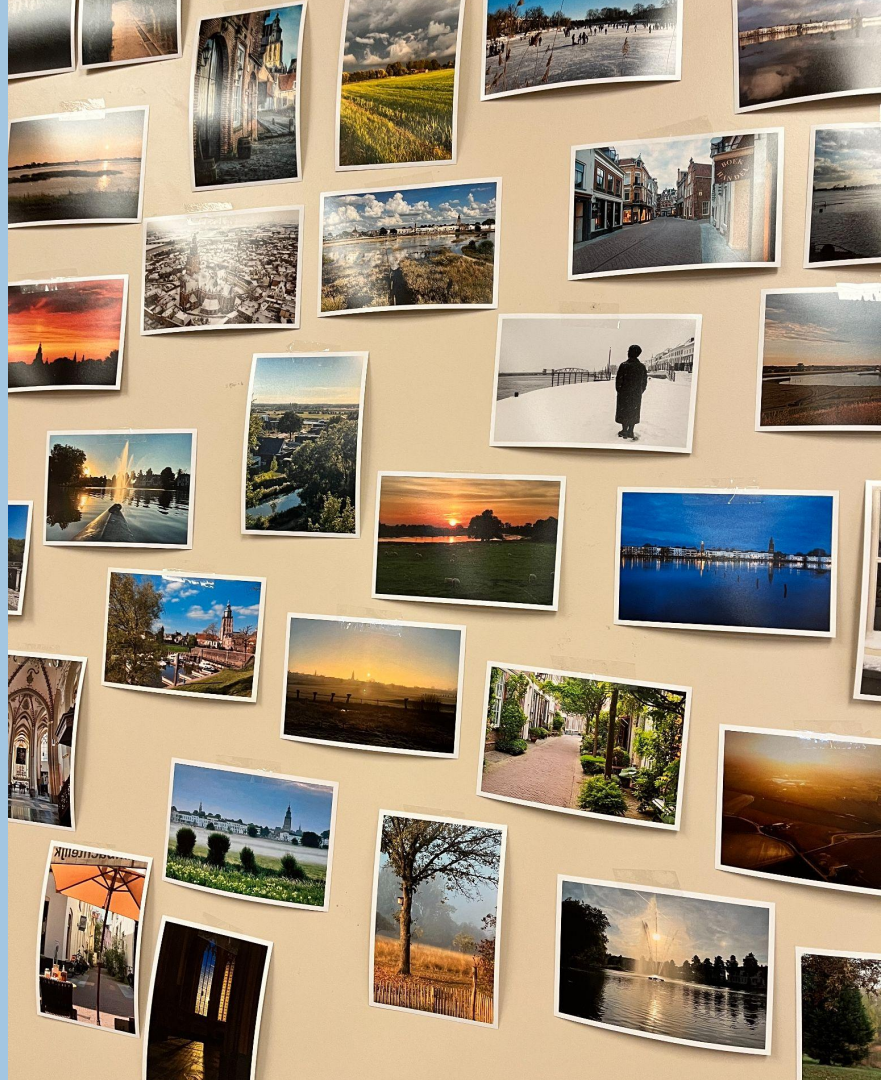
Omgevingsvisie Zutphen

Processlang

Versie: maart 2023

Terugblik fase 1
ANALYSE

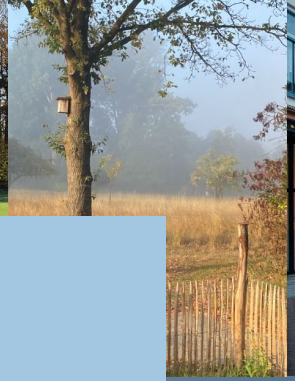

Avond van Zutphen #1: inwoners en stakeholders

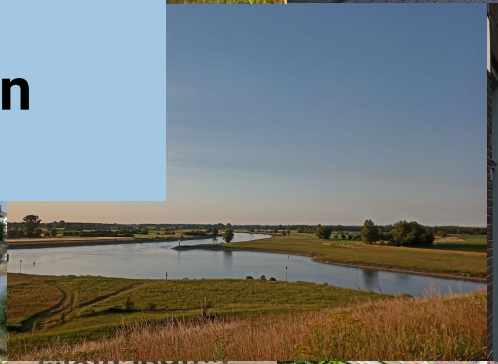

Enquête Zutphen spreekt

591 respondenten
283 foto's

Kenmerkend de gemeente Zutphen :

- ➔ Natuur (13%)
- ➔ Historische karakter (13%)
- ➔ Sfeervol / gezellig (9%)

Hoe zou de gemeente Zutphen er volgens u uit moeten zien in 2040?

- ➔ Groen / duurzaam
- ➔ Uitgebreid woningaanbod
- ➔ Toegankelijk
- ➔ Historisch / monumentaal

Gesprek jongeren i.s.m. de jongerenadviesraad en Cinemajestic

“Het historische karakter moet behouden blijven maar er moet ook goed gekeken worden naar hoe je de binnenstad in de zomer koel houdt en hoe woningen beter geïsoleerd kunnen worden.”

ATLAS

Omgevingsvis

Conceptversie november 202

ATLAS GEMEENTE ZUTPHEN 2040 GEMEENTE ZUTPHEN

1.2 Zutphen door de jaren heen

De gemeente Zutphen kent een rijke geschiedenis. Voordat we vooruit gaan kijken, is het van belang te weten hoe de gemeente zich onderhevig aan politieke, sociale en sociale factoren op ruimtelijk gebied ontwikkeld heeft. Met behulp van de *Nieuwe Historische Atlas van Zutphen* (2022) en andere openbare bronnen geven we een (niet uitputtend) beeld van deze ontwikkelingen in deze tijdlijn.

Op de oevers van de rivierstromen van de Berkel ontstaan ter hoogte van de huidige gemeente nieuwe nederzettingen gericht op de hoogste gronden **rivierduinen**. Deze nederzettingen waren de kiemcel van latere, en deels nog bestaande nederzettingen, zoals Zutphen.[42]

Doordat de Rijn doorbreekt ontstaat de **IJssel** als volwaardige Rijntak. De nederzetting nabij de nieuwe monding van de Berkel in de IJssel was hiermee vermoedelijk van meet af aan verstard.[42]

Zutphen wordt het bestuurlijk centrum van een graafschap aan de IJssel. Op het plein **'s-Gravenhof** staat een representatieve houten zaal waar de graaf zijn gasten onthaalt. Metaalbewerking vormt een belangrijke activiteit in Zutphen en de machtsbasis van de daar heersende graven van Hamaland.[42]

Als reactie op de Vikingverwoestingen wordt omstreeks het jaar 900 de eerste grootschalige versterking van Zutphen aangelegd: de **ringwalburg**.[43]

De **bisschop van Utrecht** wordt in 1046 landheer van het Zutphense graafschap en de burg. Er wordt een vorstelijke paltis op het plein 's-Gravenhof gebouwd en de heren van Zutphen worden als leengraven van de bisschop aangesteld.[42]

300 550 850 900 1046

Met haar gunstige ligging aan de IJssel en de **handelsvoorrechten** trekt Zutphen veel kooplieden uit vooral het Rijnland aan. In de 13e eeuw groeit de stad hierdoor snel. In deze periode worden **koopmanshuizen** en bakstenen huizen gebouwd. Een bakstenen **stadsmuur** wordt aangelegd en de Berkel wordt verlegd naar zijn huidige loop door de stad.[42]

Omstreeks **1238** wordt aan noordkant van de Berkel de gesticht. Later deze eeuw k **Nieuwstad** een eigen parop Nieuwstadkerk (nu Sint-Jan wordt de Nieuwstad onder k met de stad Zutphen verenig middel van waterpoorten o worden Zutphen en de Nieuw verbonden. De **Berkelpoort** altijd als symbool voor de st beide stadsdelen.[42]

1200-1350 1200-13

Sinds de 13e eeuw speelt Zutphen een rol in het Noord-Europese koopliedennetwerk. Sinds **1449** maakt Zutphen als Hanzestad prominent deel uit van de **Keulse Drittel**, de Hanzeregio die voor het grootste deel ten westen van de Rijn lag. In de **Hanzestad** Zutphen floreert de transitohandel.[42]

In het **rampjaar van 1672** voor Zutphen vinden meermaals vernietigingen en plunderingen plaats tijdens het verzet tegen de Spaanjaarden. In 1577 wordt de Spaanse bezetting van de stad beëindigd. In 1583 wordt de stad Zutphen opnieuw bezet door de Spaanjaarden.[42]

In 1586 vindt plaats. Het leg Nederlanden veroweren op

1250-1550 1572

KENSCHETS EN KWALITEITEN GEMEENTE ZUTPHEN TRENDS, ONTWIKKELINGEN EN IMPACT

CONCEPT ATLAS ZUTPHEN 2040 GEMEENTE ZUTPHEN

2.2 Welzijn en gezonde leefomgeving

► KENSCHETS EN KWALITEITEN GEMEENTE ZUTPHEN ► TRENDS, ONTWIKKELINGEN EN IMPACT

CONCEPT ATLAS ZUTPHEN 2040 GEMEENTE ZUTPHEN

2.3 Economie en werkgelegenheid

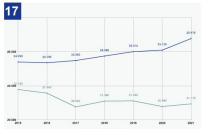
ZUTPHEN NU

- Het aantal mensen in de gemeente Zutphen dat niet actief is op de arbeidsmarkt daalt, maar blijft relatief hoog. De **arbeidsparticipatie** in de gemeente ligt met 66% onder het landelijke gemiddelde van 68,4% (zie figuur 16).[24] Momenteel ligt het aandeel huishoudens met een **bijstandsuitkering** in de gemeente Zutphen op 6,1%. Dit aandeel is hoger dan het landelijk gemiddelde: 5,2%.[25]
- Het aantal **banen** stijgt sinds 2020 weer licht en ook de **beroepsbevolking** in de gemeente Zutphen is de laatste jaren gestegen, met een totale toename van ongeveer 7% in 2021 t.o.v. 2015. (zie figuur 17)
- In de gemeente Zutphen zijn relatief veel mensen werkzaam in de collectieve dienstverlening (46%), met name in de **zorgsector**. Het Gelre Ziekenhuis in Zutphen en GGNet zijn belangrijke werkgevers. In 2020 kende de gemeente Zutphen bijna 6.000 werkzame personen in de zorgsector.[23]
- Ook zijn veel mensen binnen de gemeente Zutphen werkzaam in de **zakelijke dienstverlening** (19%) en de **handel** (19%).[23, 26] Deze sector is bijvoorbeeld in de binnenstad van Zutphen te vinden, met onder andere de aanwezigheid van kantoren, de Rachtbank en een concentratie van detailhandel en horeca. Daarnaast huisvest de woonboulevard op De Mars diverse groothandels (zie figuur 18).

De gemeente Zutphen kent vier **bedrijventerreinen**: De Mars, de Stoven, de Lage Weide en Revelhorst. Elk bedrijventerrein heeft een eigen economisch zwaartepunt:

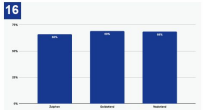
Op **de Lage Weide** – een klein bedrijventerrein in Warnsveld – zijn vooral bedrijven in de bouw of de zakelijke dienstverlening gevestigd.
De Mars is met 118,6 hectare bruto oppervlakte een van de grootste bedrijventerreinen met de zwaarste milieucategorie van Gelderland en kent een eigen haven, industrie en bedrijven in de groothandel. Het bedrijventerrein is – mede door haar 5.385 directe- en circa 2.150 indirecte banen – van grote sociaal-economische waarde voor de gemeente.[26]
De Stoven - gelegen aan de Laan naar Eme - biedt, naast een aantal dienstverleners, vooral ruimte aan autobedrijven.
De Revelhorst is het jongste bedrijventerrein van de vier. Dit bedrijventerrein – gelegen aan de N314 en N318 ten zuiden van de stad – is vooral bedoeld voor kleine en middelgrote bedrijven.[23]

17

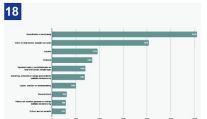
Figuur 17: De figuur toont het werkzaam het aantal banen in de gemeente Zutphen in de periode 2015-2021. Voor dezelfde periode wordt de ontwikkeling van de beroepsbevolking getoond. Het aantal is de laatste jaren gestegen, met een totale toename van ongeveer 7% in 2021 t.o.v. 2015. Bron: Statisch Zakboek Gelderland, 2022

16

Figuur 16: De figuur toont de netto arbeidsparticipatie voor de gemeente Zutphen, de provincie Gelderland en Nederland in 2020. De figuur toont aan dat de netto arbeidsparticipatie in Zutphen lager ligt dan het provinciaal en landelijk gemiddelde. Bron: CBS, 2020

18

Figuur 18: De figuur toont het aantal banen in de 10 grootste sectoren van de gemeente Zutphen in 2021. Bron: LISA/ABF, 2021

► KENSCHETS EN KWALITEITEN GEMEENTE ZUTPHEN ► TRENDS, ONTWIKKELINGEN EN IMPACT ► BELEIDSINVENTARISATIE

Integrale strategische opgaven omgevingsvisie Zutphen

→ Versterken sociale en gezonde samenleving: passend woningaanbod, goede voorzieningen en klimaatbestendig

→ Ruimte voor een vitale en duurzame economie die slim, schoon en snel verbonden is

→ Werken aan een groen, duurzaam en beleefbaar landelijk gebied

→ Cultuurhistorie als onderlegger voor toekomstige ontwikkeling

Terugblik fase 2
SCENARIO’S

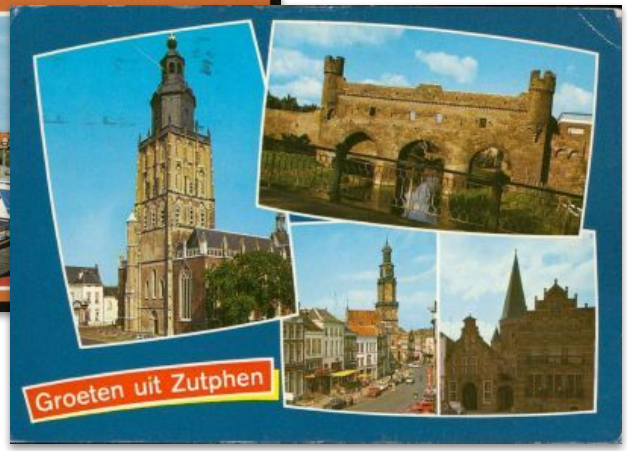

Groeten uit Zutphen en Warnsveld

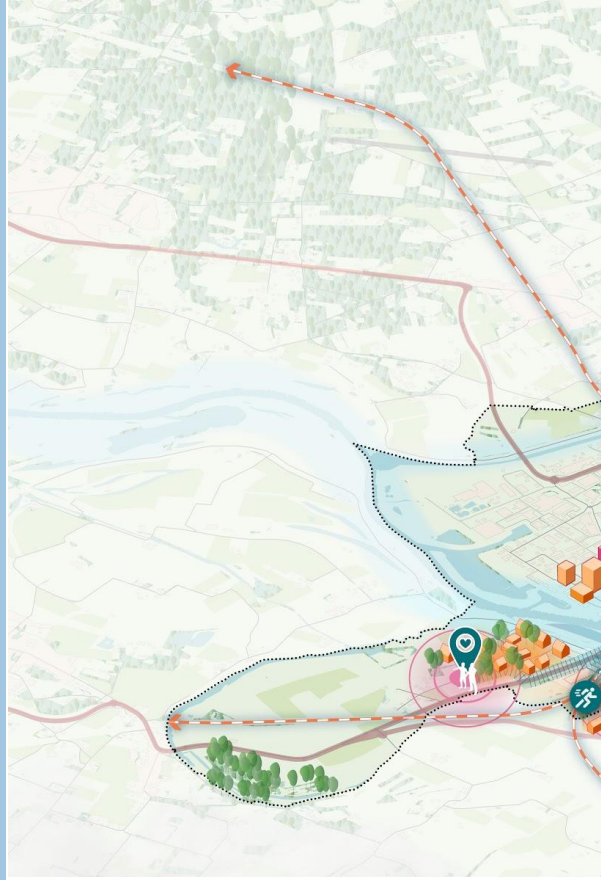

Groeten uit Zutphen en Warnsveld 2040?

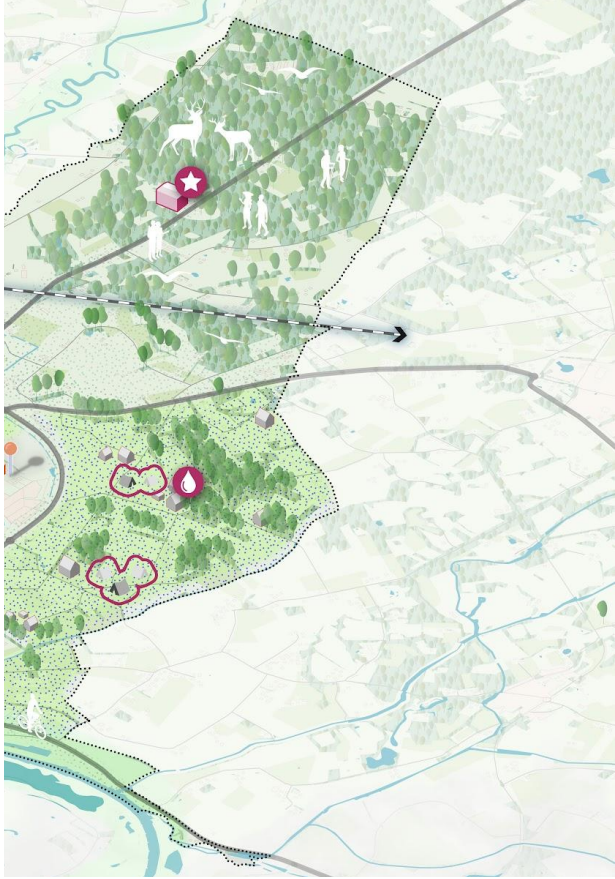

1. Wonen in sterke wijken en dorpen

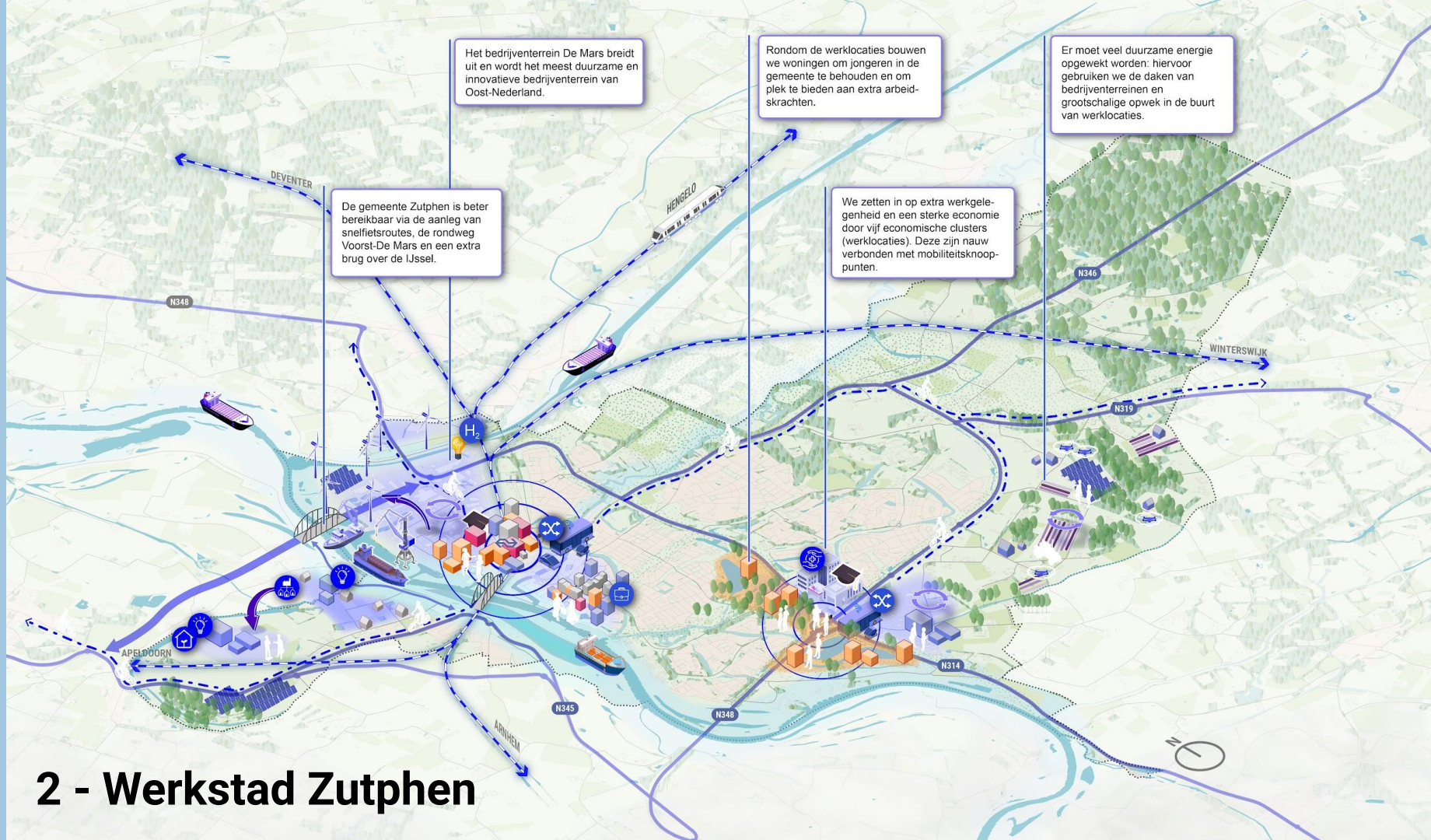
2. Werkstad Zutphen

3. Hanzestad in een groen-blauwe jas

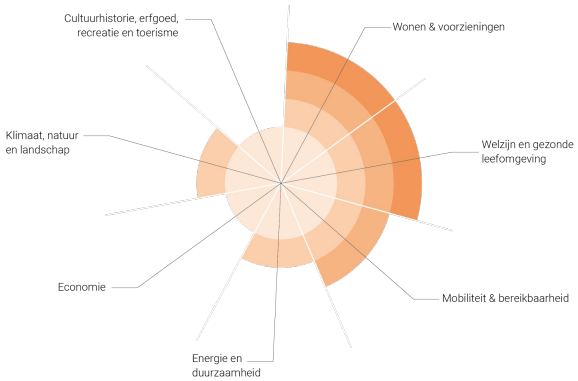
1 - Wonen in sterke wijken en dorpen

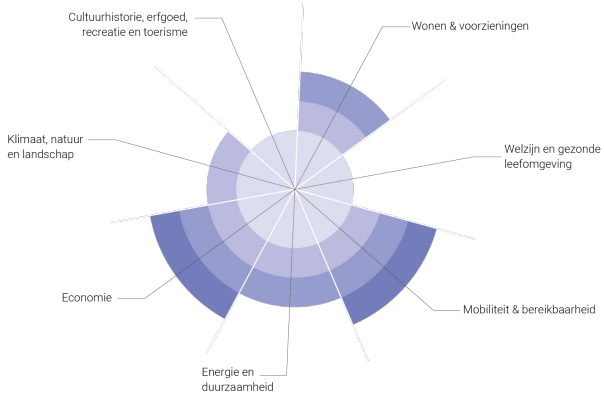
2 - Werkstad Zutphen

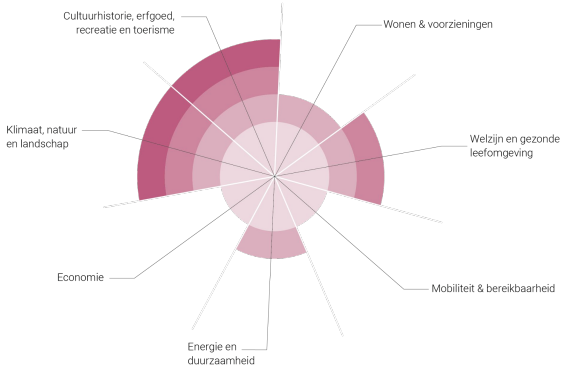
3 - Hanzestad in een groen-blauwe jas

1. Wonen in sterke wijken en dorpen

2. Werkstad Zutphen

3. Hanzestad in een groen-blauwe jas

Participatie

→ 7 maart - Dag van Zutphen en Warnsveld #2: stakeholders en samenleving

→ 15 mei - Inwonersbijeenkomst Warnsveld

→ 9 en 10 juni - Inloopsessie De Hoven

→ 23 mei - Bijeenkomst De Mars

→ 27 juni - Bijeenkomst ondernemers Zutphen zuid

→ 28 juni - Bijeenkomst Binnenstad

→ 20 en 25 juli - Gesprek sociaal domein

Gesprekken met de samenleving

Straatgesprekken en online vragenlijst

Aandachtspunten uit de participatie

→ Aandacht voor **betaalbare woningen** en ruimte voor **collectieve woonvormen**

→ Inzetten op het beschermen en **benutten** van **cultuurhistorische kwaliteiten**

→ **Vergroening** van de openbare ruimte toepassen voor meerdere doeleinden

→ Waar mogelijk **inbreiding** voor uitbreiding, met aandacht voor het binnenstedelijk groen en **ontmoetingsmogelijkheden**

→ Ruimte voor **wijkharten** met toegankelijke basisvoorzieningen

→ Ruimte bieden aan een sterke **koppeling** tussen **bedrijfsleven en onderwijs**

→ **Minder ruimte voor de auto** in de binnenstad, meer inzet op **goede fiets- en wandelverbindingen** en het **openbaar vervoer**

Eerste uitkomsten digitale raadpleging

→ **903** respondenten dachten mee over de drie ontwikkelscenario's

→ Belangrijkste aandachtspunten voor de toekomstige leefomgeving volgens respondenten: **beschermen cultuurhistorische kwaliteit binnenstad** en **ruimte voor natuur en klimaatadaptatie**

"Voldoende woningen, vooral ook voor starters, is belangrijk voor een stad; wanneer er niet voldoende mogelijkheden zijn zullen vooral jongeren wegtrekken uit Zutphen."

"Ik vind dat er veel aandacht mag zijn voor behoud en vestiging van huidige en nieuwe bedrijven; behoud van een stuk eigen en krachtige economie."

"De historie en natuur van Zutphen en omgeving is uniek en geeft de stad karakter, dat moeten we koesteren."

Vervolg

Omgevingsvisie Zutphen

Processlang

Versie: maart 2023

